

Det fremgår af socialministeriets redegørelse af 19. august 1974 til folketingets socialudvalg, at der pr. 1. april 1974 er anerkendt 22 institutioner, heraf 6 amtskommunale ungdomscentre, 13 primærkommunale institutioner (heraf 6 i København) samt 3 selvejende institutioner, alle beliggende i København.

Socialministeriet har over for justitsministeriet oplyst, at driftsbudgetterne for de omhandlede institutioner i den tid, ordningen har eksisteret, ikke har været formelt godkendt af socialstyrelsen, men at man i de foregående finansår rent faktisk har lagt institutionernes budgetter og regnskaber til grund for a conto-udbetalinger af statstilskud, henholdsvis den endelige afregning efter finansårets udløb.

I indeværende finansår er der på tilsvarende måde blevet udbetalt a conto-statstilskud for de to første kvartaler, d.v.s. for tiden indtil 1. oktober 1974, på grundlag af de af institutionerne fremsendte budgetter.

3. I den foreliggende situation er der alene spørgsmål om, hvorvidt socialministeriet med virkning for et løbende finansår kan pålægge socialstyrelsen kun at foretage godkendelse af de nævnte institutioners budgetter efter børneforsorgslovens § 72 under forudsætning af, at de holder sig inden for nærmere angivne rammer.

I den statsretlige litteratur fremhæves det almindeligt, at regeringen som regel ikke kan anses for retligt forpligtet til fuldtud at anvende bevilgede beløb. Tværtimod vil det normalt være en pligt for enhver, der disponerer over statsmidler, at udvise sparsommelighed, og det er en selvfølge, at finansloven ikke medfører nogen forpligtelse for regeringen til at anvende beløb udover, hvad bevillingsformålet nødvendiggør. På den anden side må det fastholdes, at en bevilling kan være udtryk for, at en bestemt aktivitet skal udfoldes, eller et bestemt formål søges opfyldt. I sådanne tilfælde må der antages at være pligt til at udnytte bevillingen i det omfang, det er nødvendigt for at realisere forudsætningen for bevillingen. Spørgsmålet om, hvorvidt der må antages at bestå en sådan retlig forpligtelse til at benytte en given finanslovbevilling, og i bekræftende fald hvor langt denne forpligtelse rækker, beror på en kon-

kret fortolkning. Der henvises til Poul Andersen: Dansk Statsforfatningsret (1954 side 409-414), Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret II (2. udg. 1966) side 837 f., og Max Sørensen: Statsforfatningsret (2. udg. ved Peter Germer 1973) side 245 f.

Under henvisning til, at det i det tidligere nævnte aktstykke (nr. 183) fra 1972 udtrykkeligt er oplyst, at „de enkelte institutioners budgetter og personalenormering vil blive forelagt økonomi- og budgetministeriet til godkendelse på tilsvarende måde som for de primærkommunale narkoinstitutioner“, er det justitsministeriets opfattelse, at socialministeriet ikke kan anses for afskåret fra at foretage sådanne nedskæringer af det bevilgede beløb, der er en konsekvens af den endelige fastlæggelse af normerings- og klassificeringsforholdene for personalet ved de nævnte institutioner.

Man kan dog rejse det spørgsmål, om der ikke i overensstemmelse med de ovenfor refererede synspunkter om bevillingsformållets retlige betydning må antages at gælde en vis begrænsning i denne adgang til at foretage nedskæringer i gældende bevillinger, f.eks. således at nedskæringerne ikke må antage et sådant omfang, at samtlige de pågældende institutioner blev nødsaget til at indstille deres virksomhed i en større del af det løbende finansår, uden at bevillingsformålet kunne anses for opfyldt eller tilgodeset på anden måde. Som nævnt ovenfor må besvarelsen af dette spørgsmål bero på en konkret fortolkning, hvorved der udover finanslovens ordlyd navnlig må lægges vægt på de interesser, bevillingen skal tjene, de omstændigheder, der har medført bevillingens optagelse på finansloven, samt hvorledes tilsvarende bevillinger i andre tilfælde er blevet forstået. Justitsministeriet ser sig ikke i stand til på det foreliggende grundlag at tage stilling til dette konkrete fortolkningsspørgsmål og skal derfor indskrænke sig til at fremhæve, at der skal særlige holdpunkter til for at antage, at der består en retlig forpligtelse for administrationen til at udnytte en given bevilling.

4. I det foreliggende tilfælde kunne en yderligere begrænsning af socialministeriets kompetence til at foretage nedskæringer i forhold til det bevilgede beløb tænkes støttet på følgende betragtning: Den udbeta-